CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

justiție.
demnitate.
egalitate.

Centrul de Resurse Juridice

>> RAPORT DE ACTIVITATE
2020-2021

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20
Fax: (+40) 21-212.05.19
Email: office@crj.ro | website: www.crj.ro

FACEBOOK.COM/CRJRO

INSTAGRAM.COM/CRJ.RO

TWITTER.COM/CRJ_RO_

LINKEDIN.COM/COMPANY/CRJRO

YOUTUBE.COM/CENTRULDERESURSEJURIDICE

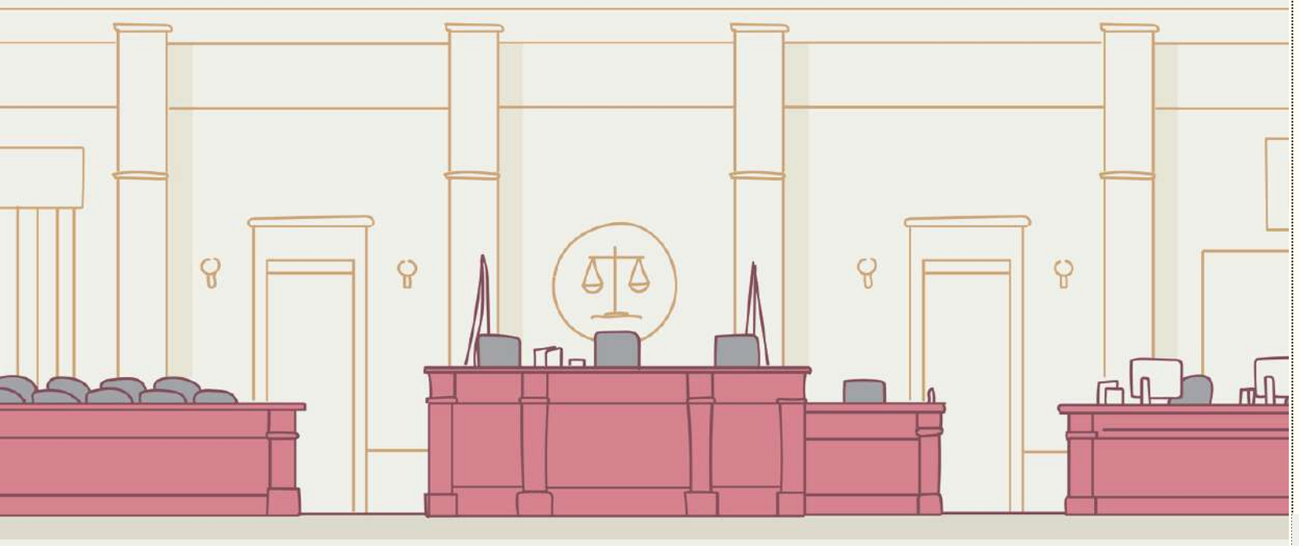

DESPRE CRJ

Centrul de Resurse Juridice (CRJ) este o organizaţie non-guvernamentală, non-profit înfiinţată în anul 1998 de către Fundaţia pentru o Societate Deschisă care acţionează pentru crearea şi funcţionarea unui cadru legal şi instituţional care să asigure respectarea drepturilor omului şi a egalităţii de şanse şi pentru accesul liber la un act de justiţie echitabil. Încă din 2003, CRJ activează în domeniul **drepturilor omului** (drepturile persoanelor cu dizabilităţi mintale și antidiscriminare) și al **instituţiilor statului de drept** (care ar trebui să asigure respectarea și apărarea acestor drepturi).

În perioada 2020-2021, Centrul de Resurse Juridice a beneficiat de sprijinul:

CONSILIU DIRECTOR

- **Radu Moţoc** – Preşedinte
- **Eugenia Crângariu**
- **Ivan Fišer**
- **Antonie Popescu**

ECHIPA CRJ

- **Georgiana Iorgulescu**
  Directoare Executivă
- **Valentina Nicolae**
  Asistentă Executivă
- **Georgiana Pascu**
  Manager program
  Pledoarie pentru Demnitate
- **Ștefania Dascălu**
  Avocată
- **Oana Dodu**
  Juristă program Pledoarie pentru Demnitate
- **Cezara David**
  Manager program Antidiscriminare
- **Cezara Băceanu**
  Juristă program Antidiscriminare
- **Claudia Apostol**
  Expert comunicare
- **Elena Perry**
  Expert comunicare
- **Niculina Popescu –** Director Economic
- **Liliana Florea** – Secretară
- **Florin Călugaru** – Administrator

DIRECȚII GENERALE DE ACȚIUNE

Centrul de Resurse Juridice acționează, prin echipa sa de juriști și experți în drepturile omului pe mai multe paliere:

- Realizăm **investigații proprii**, preluăm cazuri de **încălcări ale drepturilor** persoanelor cu dizabilități aflate în instituții și parcurgem toate etapele procesuale necesare valorificării acestor drepturi;
- Facem propuneri de **îmbunătățire a cadrului legislativ** privind drepturile omului, ori de creare de normă acolo unde ea nu există;
- Urmărim modul de **implementare a politicilor publice** din domeniul drepturilor omului și al integrității și identificăm vulnerabilitățile din sistem.

OBIECTIVE

- cadru legal simplu și clar pentru drepturi fundamentale
- instituţii publice competente și transparente
- cetăţeni corect informaţi care își cunosc drepturile

PROGRAME

- ANTIDISCRIMINARE
- PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE
- JUSTIȚIE ȘI STAT DE DREPT

14 VOLUNTARI S-AU ALĂTURAT ECHIPEI CRJ:

'(...) Pentru mine a fost una dintre cele mai frumoase experiențe de voluntariat de până acum, am simțit că fac ceva care aduce un impact pozitiv și că ajut într-un mod real, dar și că opinia mea este într-o oarecare măsură relevantă, ceea ce m-a super bucurat. Am rămas cu o conștientizare mult mai bună asupra privilegiilor mele și asupra situației grupurilor dezavantajate, dar și cu un mod de gândire care chestionează mai mult unele aspecte din societate".

"Sunt foarte recunoscătoare și fericită că am făcut voluntariat în cadrul acestui program, am învățat foarte multe lucruri și am avut șansa să mă educ mai mult în anumite subiecte, văd lucrurile mai diferit și dintr-o perspectivă în plus."

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

justiție.
demnitate.
egalitate.

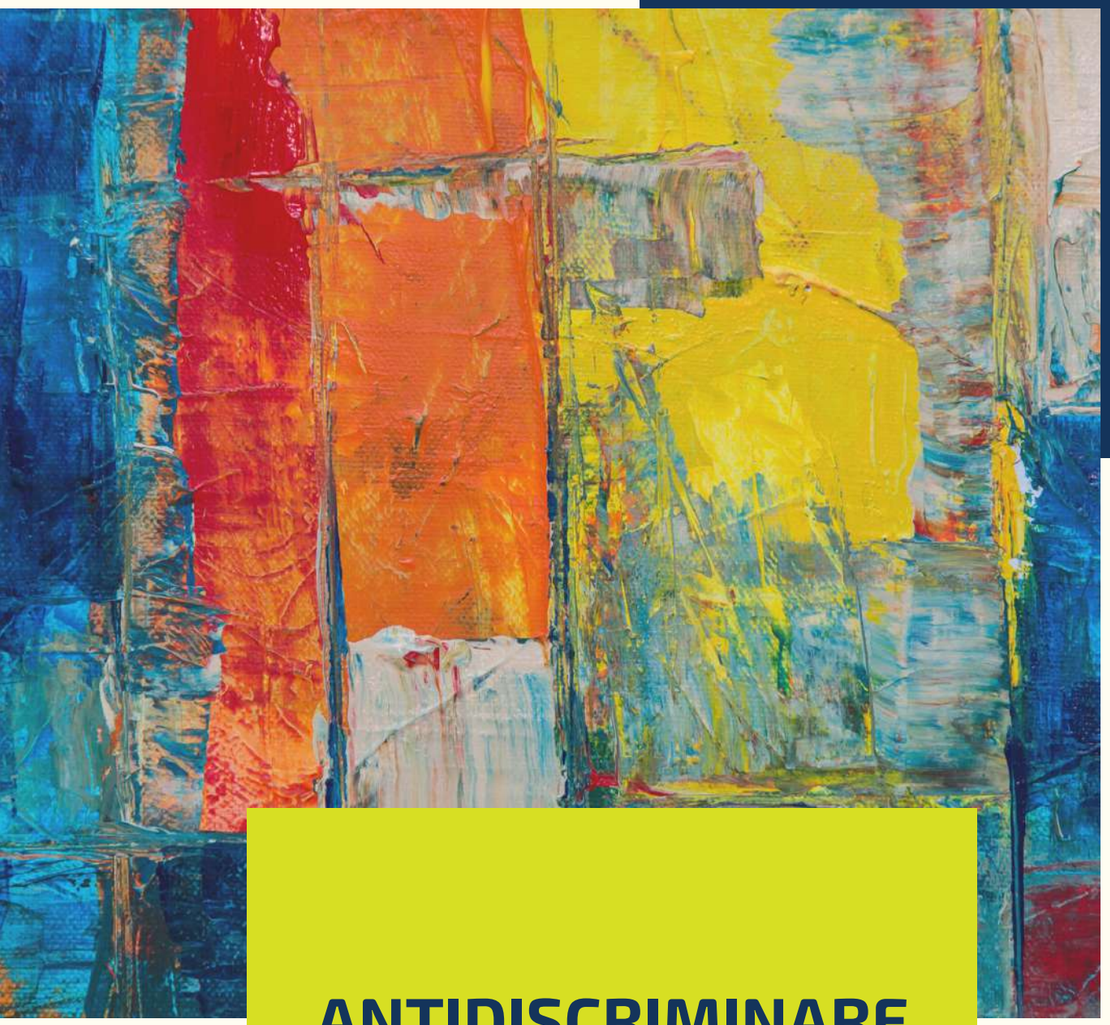

ANTIDISCRIMINARE

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE

FACEBOOK.COM/CENTRUL.DE.RESURSE.JURIDICE

EDUCATIEFARADISCRIMINARE.RO/

ANTIDISCRIMINARE

DESPRE PROGRAM

Programul Antidiscriminare este activ în cadrul Centrului de Resurse Juridice (CRJ) din anul 2003. Cu timpul, şi mai ales după intrarea României în UE, programul a început să se concentreze mai puţin pe adoptarea unei legislaţii în domeniul antidiscriminării (aceasta a fost în mare parte adoptată) și mai mult pe implementarea eficientă a legislației antidiscriminare.

Pentru a contribui la o societate românească în care egalitatea să devină norma mai degrabă decât excepţia, în cadrul programului au loc activităţi de:

- Advocacy
- Formare şi creşterea capacităţii
- Monitorizare şi raportare
- Activităţi watchdog (câine de pază)

BUGET PROGRAM

253.620 Euro

Activităţi de FORMARE ŞI CREŞTEREA CAPACITĂŢII

Un total de 423 de persoane au participat la 21 de activități:

- cinci întâlniri comunitare de cunoaștere a realităților și nevoilor persoanelor rome (și) LGBTQ+ din Brașov, București, Cluj-Napoca, Iași și Timișoara
- cinci sesiuni de formare și informare pentru persoane rome (și) LGBTQ+ despre legislația antidiscriminare, istoria comunităților rome și LGBTQ+ din România, egalitate de gen
- cinci cursuri de formare, adresate reprezentanților autorităților locale, despre discriminare și discriminarea intersecțională, comunitatea romă și comunitatea LGBTQ+ și egalitate de gen
- șase ateliere online de lucru cu studenți din mai multe orașe pe teme diferite: identitate culturală și identitate romă în spațiul public, noțiuni și principii de nediscriminare, identități de gen, intersecționalitate, egalitate de gen, valori și relații

INSTRUMENTE DE FORMARE ȘI INFORMARE

- Broșura "Abecedar de antidiscriminare: Etnie, orientare sexuală și identitate de gen din perspectivă intersecțională"
- Glosar de termeni intersecționali
- Manual privind drepturile victimelor infracțiunilor
- Identificarea nevoilor de asistență ale victimelor. Ghid pentru evaluarea individuală a nevoilor

- Manual privind direcționarea victimelor către servicii de sprijin
- Hartă a instituțiilor și organizațiilor care acordă servicii de sprijin victimelor

Activităţi de MONITORIZARE ŞI RAPORTARE

Studiu exploratoriu. Situația discriminării romilor și a romilor LGBTI+ în România, 2021 care informează despre și încearcă să pună bazele unei discuții structurate și fundamentate despre discriminare intersecțională și vulnerabilitate ridicată în fața discriminării pentru persoanele care fac parte, simultan, dintre comunitățile cele mai expuse la discriminare în România.

"**Discriminare, stima de sine și sistemul educațional din România: propuneri de intervenție privind situația tinerilor romi și a tinerilor romi LGBTQ+"**, Propunerile din lucrare pornesc de la o analiza succintă a relației dintre stima de sine, sistemul educațional din România și prezența pregnantă a discriminării și stigmatizării și a efectelor acestora asupra tinerilor,.

"Accesul la locuințe sociale și nediscriminarea", studiu care analizează, la nivel general, cadrul legislativ relevant pentru dreptul la locuire din perspectiva accesării locuințelor sociale și situația grupurilor vulnerabile, cu accent pe populația de etnie romă, cât și cazuri specifice, precum Alba Iulia.

"**Infracțiuni motivate de ură și discursurile urii. Situația din România: 2016-2020,** studiu care prezintă legislația și nivelul de accesare a legislației și a prevederilor antidiscriminare pe o perioadă de cinci ani, cu privire la discursul urii și infracțiuni motivate de ură.

„Identificarea criteriilor discriminatorii în acordarea locuințelor sociale", studiu care examinează situația la nivel național referitor la stabilirea punctajelor și a criteriilor pentru acordarea de locuințe sociale prin hotărâri de consiliu local, în relație cu accesul la locuințe sociale a grupurilor vulnerabile la discriminare și/ sau categorii defavorizate.

Activităţi de LITIGARE

Reprezentarea intereselor persoanelor rome și romi LGBTQ+ prin asistență și reprezentare juridică în 10 cazuri de discriminare și încălcare a altor drepturi.

Dintre acestea:

- în Alba Iulia - **familii de romi care se confruntă cu evacuarea forțată/ exproprierea din casele pe care le dețin deoarece acestea urmează să fie demolate și înlocuite cu o parcare.** Evacuarea forțată a unei comunități de romi dintr-un bloc de locuințe sociale a avut loc în 2017 și a vizat aproximativ 200 de persoane. Municipalitatea refuzase reînnoirea contractelor de închiriere fără niciun motiv justificat și nu au fost oferite alternative locative. Familiile care au reușit să cumpere apartamentele în care încă locuiesc se află sub presiunea autorităților locale pentru a-și vinde apartamentele la prețuri cuprinse între 2.000 - 3.000 de euro, cu mult sub prețul pieței și o sumă carele permite să-și cumpere altă locuință.

- În București - **amendă abuzivă din partea poliției împotriva unei persoane rome LGBTQ+.** În 2019, în jurul orei 5 dimineața, I. a luat un taxi de la un club LGBTQ+ către casă. La destinație, I. a fost sechestrată de către taximetrist din cauza refuzului de a plăti o sumă vădit excesivă pentru cursa respectivă. Aceasta a sunat la numărul de urgență 112, menționând că solicită intervenția poliției. Odată ajuns organul de poliție la fața locului, I. a fost eliberată din autovehicul și a plătit cursa cu întreaga sumă de bani pe care o avea în posesie la momentul respectiv. Aceste desfășurări au avut loc fără ca polițistul să întocmească proces-verbal. Șase luni mai târziu, I. a aflat că, deși sunase la poliție în calitate de victimă, fusese sancționată cu o amendă de 2.000 lei pentru „alertarea falsă a agenţiilor specializate de intervenţie".

- În București - **concediere abuzivă și neplata salariului unei femei de etnie romă**. C. avea contract individual de muncă cu Grupul de Acțiune Locală, înființat de Primărie Sector 5 București, pe perioadă nedeterminată, pe postul de coordonator al unui centru comunitar pentru copii de etnie romă. C. a desfășurat activități specifice funcției și fișei postului până la data de 01.03.2021, când a fost informată că centrul se închide și că ea (precum și alți colegi romi) trebuie să plece. Pe lângă refuzul de a-i clarifica statutul de angajare, angajatorul nu i-a plătit nici salariul pentru perioada 01.12.2020 - 01.03.2021.

Activităţi de ADVOCACY

- tinerii romi (și) LGBTQ+ participanți la sesiunile de formare au fost sprijiniți să deruleze cinci campanii locale de informare, cu sprijinul organizațiilor partenere în proiectul INTERSECT: UCTRR, Asociația MozaiQ și ACTEDO.

Au rezultat 28 materiale de campanie și 8 evenimente, din care 3 online. În aceste campanii s-au realizat, printre altele, un website care să vină în sprijinul comunității LGBTQ+ (Brașov), susținere pentru o emisiune TV difuzată online (București), masă rotundă informală și Quiz Night "Identități intersecționale" (Cluj-Napoca), expoziția ”Amintiri de carton” despre Holocaustul romilor din România prezentată publicului din Iași și flashmob ”Asumă-ți identitatea”, "Despre mine, despre noi" care a adunat povești de viață non-stereotipice ale persoanelor LGBTQ+ și/sau de etnie romă (Timișoara).

- studenții participanți la ateliere online de lucru au fost sprijiniți să deruleze cinci campanii online care au avut o audiență de 50.000 de persoane. S-au creat materiale informative precum infografice cu prevederile legislative despre discriminare, prezentare biografii romi LGBTQ+ celebri, set de imagini pentru rețelele de socializare care explică diferite aspecte ale discriminării, informații despre etimologia cuvântului "rom".

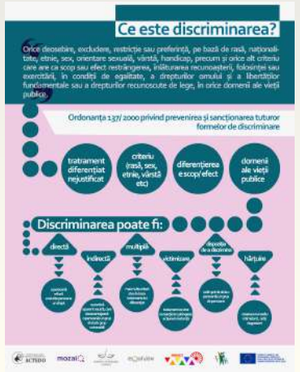

- 5 evenimente interculturale cu toți tinerii care au realizat campaniile locale și online: picnic intersecțional și sesiune de networking în Brașov, eveniment de educație informală privind combaterea discriminării și istoria romilor cu speaker rom în București, seară de film în Cluj, seară interculturală la Iași, eveniment online bazat pe conceptul biblioteci vii în Timișoara.

Seminar național “**Instrumente pentru sprijinirea victimelor infracţiunilor, Cu privire la direcţionare, informare şi evaluare individuală**” - prezentare a seriei de instrumente realizate.

Conferința internațională **‘Best Practices in Victims’ Support: Referrals, Information, Individual Assessment: VICToRIIA’** - prezentare, la nivel internațional, a situației victimelor infracțiunilor din România, Lituania, Portugalia și Italia, cu privire la dreptul acestora la informare, direcționarea către serviciile relevante și identificarea de nevoi.

CAMPANIE NAȚIONALĂ DE CONȘTIENTIZARE CU PRIVIRE LA DISCRIMINAREA MINORITĂȚII ROME ȘI A ROMILOR LGBTQ+

Campania a inclus informare despre discriminarea intersecțională, prin promovarea de povești de viață, date despre discriminare și o conferință națională **Rom/romnie LGBTQ+: intersecționalitate și (ne)discriminare)** care a adus laolaltă membri ai comunităților, societate civilă și instituții.

Povestea Dorei - persoană romă maghiară nonbinară

Povestea lui Daniel - bărbat rom homosexual

Povestea Izabellei - femeie romă lesbiană

Povestea Adinei - femeie romă

Povestea lui George - bărbat rom homosexual

Alte activităţi de

ADVOCACY

O serie de scrisori publice și sesizări cu privire la nivelul ridicat de discurs al urii, dar și al abuzurilor, violențelor față de minoritatea romă, în special, care s-au intensificat în timpul pandemiei de Covid 19.

PROIECTE ÎNCHEIATE

VICToRIIA – Bune practici privind sprijinirea victimelor: direcționarea victimelor către servicii de sprijin, informare și evaluare individuală (2017-2020)

Proiect finanțat de programul Justiție (2014-2020) al Uniunii Europene.

INTERSECT – Altfel despre discriminare (2019-2021)

Proiect finanțat de Programul Drepturi, egalitate și cetățenie al Uniunii Europene (2014-2020).

Proiecte **INIȚIATE ÎN 2021**

NEDISCRIMINAREA, DINCOLO DE CUVINTE (2021-2023)

Plecând de la nevoia de conștientizare a prejudecăților adânc înrădăcinate în societatea românească și de la nevoia de a schimba situația actuală de acceptare și internalizare a discursului urii, proiectul își propune susținerea grupurilor vulnerabile la discriminare în combaterea discursului instigator la ură prin crearea unui set de instrumente de demitizare a prejudecăților, bazat pe un raport de cercetare și pe consultarea respectivelor grupuri; conștientizarea și implicarea publicului (specific tineri și media) printr-o campanie de informare despre nediscriminare pe diferite criterii (etnie, orientare sexuală, gen, dizabilitate etc.) și conștientizarea autorităților/ persoanelor publice despre nediscriminare si discursul urii, inclusiv prin raportarea și „sancționarea" publică a cazurilor de discurs al urii.

INTEGRIS: SPRIJIN INTEGRAT PENTRU DREPTURILE OMULUI (2021-2023)

Urmărind sprijinirea și întărirea capacității grupurilor vulnerabile de a-și exercita și apăra drepturile fundamentale și de a combate discriminarea, proiectul are ca beneficiari principali persoane aparținând grupurilor vulnerabile la discriminare, în special femei, romi și persoane LGBT+, din toată țara. Proiectul se adresează, de asemenea, avocaților și specialiștilor în drept, reprezentanților de ONG-uri care lucrează cu persoane aparținând grupurilor vulnerabile, autorităților publice furnizoare de servicii de sprijin, precum și publicului larg.

Proiectul este derulat de Centrul de Acțiune pentru Egalitate și Drepturile Omului (ACTEDO), coordonator de proiect, în parteneriat cu Centrul de Resurse Juridice.

Proiecte finanțate prin programul Active Citizens Fund România, finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

Iceland Liechtenstein Norway **Active citizens** fund

Programul

JUSTIȚIE ȘI STAT DE DREPT

Luări de poziție pe temele:

- proiectului de lege privind desfiinţarea Secţiei pentru Investigarea Infracţiunilor din Justiţie;
- interpretarea art.214 din Regulament din 9 februarie 2018 privind organizarea şi funcţionarea centrelor de reţinere şi arestare preventivă, precum şi măsurile necesare pentru siguranţa acestora.

CUM SE RAPORTEAZĂ JUSTIȚIA ȘI ASISTENȚA SOCIALĂ DIN ROMÂNIA LA PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI INTELECTUALE. CAZUL D-LUI M.S.

Știrea că prima persoană ajunsă după gratii pentru zădărnicirea combaterii bolilor în România este o persoană cu dizabilitate intelectuală, fost beneficiar al centrelor de plasament și pentru adulți cu dizabilități, a făcut înconjurul presei din România. Mai puțin cunoscut este faptul că aceasta nu a fost singura nedreptate produsă domnului Matei Strugurel (dl. M.S) în perioada cuprinsă între spitalizare, încarcerare și până la eliberarea sa din Penitenciarul Focșani în octombrie 2021, după pronunțarea instanței.

Pe scurt:

- La data de 19.04.2020 domnul M.S. este testat pentru virusul SARS-COV2, dar pleacă din spitalul județean din Buzău înainte de validarea testului negativ;
- Pe 20.04.2020 ofițerul de poliție îl găsește în Gara din Buzău, îl aduce înapoi la spital, și se începe urmărirea penală împotriva sa;
- După 2 luni și 2 declarații de suspect și inculpat, domnul M.S. pleacă la Constanța să muncească. Domnul M.S. anunță ofițerul de poliție că este la Constanța. Ofițerul îi spune: “nu mai depinde de mine”.
- La data de 10.12.2020 este condamnat la 1 an de închisoare cu executare, fiind judecat în lipsă și citat în mod ilegal la domiciliul la care a declarat că nu locuiește;
- La data de 22.12.2020 CRJ depune apel în numele său, fără să știe unde se află, în baza deciziei Decanului Baroului București de reprezentare pro bono a domnului M.S., când drepturile sale (persoană lipsită de mijloace materiale) sunt prejudiciate prin întârziere;
- Instanța de apel refuză avocatului CRJ dreptul de a îi susține cauza d-lui. M.S;
- Instanța de apel nu recunoaște decizia decanului Baroului București;
- Instanța de apel îl citează în timpul procesului de două ori și emite mandat de aducere, dar nu este găsit;
- Abia la 2 zile după rămânerea definitivă a sentinței, pe 29.07.2021, autoritățile îl găsesc și îl încarcerează. Mai pe larg aici: https://bit.ly/3FqmAeb
- După o lună de la încarcerarea sa, avocatul CRJ reușește cu greu să afle unde este închis și ia pentru prima dată legătura cu domnul M.S. și îl vizitează la Penitenciarul Focșani. Domnul M.S. formulează, prin avocatul CRJ, cerere de redeschidere a procesului penal, de recurs și de apel cu repunere în termen;
- Judecarea cererii este amânată de două ori deoarece dosarul său nu ajunge la Judecătoria Buzău. În tot acest timp, domnul M.S. este ținut după gratii într-o cameră cu 44 de persoane.
- **La data de 07.10.2021, Judecătoria Buzău a constatat că citarea lui domnului M.S. a fost efectuată în mod ilegal și a dispus desființarea sentinței de condamnare și redeschiderea procesului penal.**
- **La 20 ianuarie 2022, Judecătoriei Buzău constată nulitatea actelor depuse de Parchet** (proces verbal de aducere la cunoștință a calității de suspect, apoi de inculpat, a declarației de inculpat) și cere excluderea de la dosar a probelor reprezentând declarațiile date de domnul Matei în calitate de suspect și inculpat. Instanța constată nulitatea actelor de urmărire penală (ordonanța de punere în mișcare a acțiunii penale) și restituie cauza Parchetului de pe lângă Judecătoria Buzău.

Nimic din cele de mai sus nu a fost pe înțelesul domnului M.S. Deseori, acesta își suna avocata să întrebe:

”Și…credeți că se face dreptate?” sau ”Ce au zis oamenii mari din sală?”.

”Oamenii mari din sală” au considerat, în al 12-lea ceas, că domnul M.S. nu are ce căuta în spatele gratiilor și s-a dispus eliberarea sa imediată.

Urmează redeschiderea procesului penal cu privire la fapta domnului M.S. de a pleca din spital înainte de aflarea rezultatului negativ al testului.

BUGET PROGRAM ȘI ALTE INIȚIATIVE

60.000 Euro

CENTRUL DE RESURSE
JURIDICE

justitie.
demnitate.
egalitate

PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE

CENTRUL DE RESURSE
JURIDICE

FACEBOOK.COM/PLEDOARIEPENTRUDEMNITATE

INSTAGRAM.COM/PLEDOARIE_PENTRU_DEMNITATE/

PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE

DESPRE PROGRAM

Programul a început în 2003 ca un pionierat în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate prin organizarea unui sistem de vizite de monitorizare neanunțate, periodice, cu scopul de a evidenția și aduce în atenția autorităților publice modul în care este aplicată legea în domeniul apărării și protejării drepturilor persoanelor cu dizabilități mintale instituționalizate. În februarie 2004, într-o vizită de monitorizare neanunțată, luam contact cu „adevărata față a instituțiilor din România": peste 18 persoane decedate în mai puțin de o lună, 1 tânăr de numai 19 ani închis într-o cameră și lăsat să moară și aproape 100 de oameni decedați de hipotermie și cașexie în mai puțin de un an în Spitalul de psihiatrie și pentru măsuri de siguranță Poiana Mare din județul Dolj.

A urmat o perioadă de zece ani în care CRJ a cerut Statului român și, mai târziu, Curții Europe a Drepturilor Omului să recunoască faptul că drepturile celor care au murit în acel spital au fost încălcate. Timp de 17 ani, anual, au fost cercetate situații de abuzuri în zeci de centre și au fost sesizate de mai multe ori autoritățile române, internaționale și instanțele competente.

CE ESTE MONITORIZAREA INDEPENDENTĂ ȘI CE SCOP ARE?

Rostul monitorizărilor independente inopinate în centrele rezidențiale pentru persoane cu dizabilități.

Monitorizarea independentă s-a diversificat din 2003 până azi și nu presupune doar vizitarea inopinată a centrelor.

S-au făcut procese test, s-a acordat asistență juridică pentru cei care nu au nicio sansă reală de a reclama în vreun fel încălcarea vreunuia dintre drepturile lor fundamentale, din cauza condițiilor izolate de viață, a lipsei informării, dar mai ales a faptului că, de multe ori, drepturile le sunt încălcate tocmai de către cei în custodia cărora se află.

Am militat pentru modificarea legislației pentru a face monitorizarea independentă o practică asumată de stat, prin înființarea unui mecanism dedicat, înființat astfel în 2016. Facem constant demersuri pentru ca activitatea acestei instituții să reflecte principiul și obiectivele pentru care a fost înființat, conform recomandărilor internaționale. În paralel, documentăm și sprijinim procesul de dezinstituționalizare asumat de România, astfel încât beneficiarii să poată avea într-adevăr o viață independentă în comunitate, inclusiv sprijin real în luarea deciziilor (de aici și necesitatea unei dezbateri și unei acțiuni asumate pe tot ceea ce înseamnă înlocuirea tutelei cu „decizia asistată" – obligatorie și în baza Ordinului ministrului muncii nr. 82 din 2019 (Standard nr. 14).

Scopul monitorizării efectuate de CRJ este acela de a spori gradul de protecție și de respectare a drepturilor acestor persoane, de a urgenta trecerea la viața în comunitate a persoanelor cu dizabilități, precum și a accesului la justiție al acestora, în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 221 din 2010 de ratificare a Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități.

Monitorizăm câte decese se petrec anual în centre, cauzele, modul în care aceste decese atrag acțiuni concrete ale organelor de investigare (motiv pentru care CRJ a încheiat în anul 2015 și un protocol de colaborare cu Ministerul Public în vederea preluării și investigării relelor tratamente și /sau deceselor suspecte). De asemenea, am solicitat și sintetizat informații legate de costurile pe care le implică pentru stat, în diferite condiții și contexte, gestionarea acestor persoane, la ce standarde și la ce nivel calitativ, precum și care este rata cu care România investește într-adevăr în dezinstituționalizare, mai degrabă decât în resuscitarea vechiului sistem.

Nu în ultimul rând, CRJ s-a implicat direct, activ în deschiderea serviciilor în comunitate și în scoaterea beneficiarilor din centrele unde drepturile le erau încălcate.

MONITORIZĂRILE INOPINATE INDEPENDENTE REALIZATE DE CENTRUL DE RESURSE JURIDICE.
Câteva exemple:

CRRPH Sighetu Marmației și Secția de Psihiatrie I "Bărbați", jud. Maramureș, septembrie 2019

În septembrie 2019, Centrul de Resurse Juridice (CRJ) descoperea la Sighetu Marmației, într-un pavilion din curtea Spitalului Municipal, mai multe **persoane cu dizabilități închise în cuști.** Ca urmare a apelului public făcut de CRJ, centrul a fost închis a doua zi, iar autoritățile au anunțat că cei 33 de beneficiari au fost transferați în alte centre.

CRRPH Huși, jud. Vaslui, februarie, 2020

Centrul de Recuperare și Reabilitare a Persoanelor cu Handicap din Huși găzduiește 188 de rezidenți. Unii dintre beneficiari și-au petrecut întreaga viață aici. Centrul are 30 de saloane/dormitoare iar, în general, rezidenții locuiesc câte șapte într-o cameră. Condiții sunt insalubre, miros puternic de urină și fecale. Mulți dintre beneficiari își doresc să plece din CRRPH Huși în locuințe protejate.

CRRN Răcăciuni, februarie 2020

Centrul de Resurse Juridice a organizat o vizită de monitorizare inopinată în data de 27 ianuarie 2020 la Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică (CRRN) din Răcăciuni, județul Bacău.

Au fost descoperite camere de izolare neconforme și au fost documentate metode de contenționare abuzive. CRJ a semnalat autorităților lipsa serviciilor psihologice.

Pornind de la experiența monitorizăriilor inopinate independente, CRJ urmărește cu precădere respectarea și implementarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, axându-se pe 3 direcții specifice, pe care le regăsim formulate chiar în Convenția ONU pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (CRPD):

Sprijin în luarea deciziilor (art. 12)

Acces și reprezentare în justiție (art. 13)

Viață independentă în comunitate (art. 19)

CELE MAI RECENTE MONITORIZĂRI CRJ

- **CRRN Hârlău**, jud. Iași, noiembrie 2021
- **LP Periam**, jud. Timiș, noiembrie 2021
- **CRRN Răcăciuni**, noiembrie 2021
- **CRRN Găvojdia**, jud. Timiș, noiembrie 2021
- **LP Ciofrângeni**, jud. Argeș, august 2021
- **LP Bârseștii de Jos**, jud. Argeș, august 2021
- **LP Bălilești**, jud. Argeș, august 2021
- **CITO Tigveni**, jud. Argeș, august 2021
- **CRRN Păclișa**, jud. Hunedoara, august 2021
- **CRRNPAH Călinești**, jud. Prahova, august 2021
- **CRRN Hârlău**, jud. Iași, iunie 2021
- **Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga**, jud. Botoșani, iunie 2021
- **CRRN Sinersig**, jud Timiș, martie 2021
- **CRRN Lugoj**, jud. Timiș, martie 2021
- **CRRPH Comănești**, jud. Bacău, februarie 2021
- **CRRPH Huși**, jud. Vaslui, februarie, 2020
- **CRRN Răcăciuni**, jud. Bacău, februarie, 2020
- **CRRPH Comănești**, jud. Bacău, februarie, 2020
- **LP Sighetul Marmației**, Sighetu Marmației, ianuarie 2020
- **CRRPH Călinești**, jud. Prahova, ianuarie 2020
- **Centrul Multifuncțional "Ajută"**, Sighetul Marmației, ianuarie 2020
- **CPAST, Sighetul Marmației**, jud. Maramureș, ianuarie 2020
- **CTF 2, Ocna Șugatag**, jud. Maramureș, ianuarie 2020
- **CRRPH Sighetu Marmației**, Maramureș, septembrie 2019
- **Secția de Psihiatrie I** "Bărbați" Sighetu Marmației, Maramureș, septembrie 2019

monitorizarea independentă

ART. 12, CRPD:
Sprijin în luarea deciziilor.

ART. 13, CRPD:
Acces la Justiție și reprezentare.

ART. 19, CRPD:
Dezinstituționalizare Viață în comunitate.

MONITORIZĂRILE INOPINATE INDEPENDENTE REALIZATE DE CENTRUL DE RESURSE JURIDICE.
Ce urmări au vizitele noastre:

Sesizarea autorităților responsabile cu privire la abuzurile observate în vizitele de monitorizare realizate de CRJ.

Asigurăm asistență și reprezentare în instanță persoanelor cu dizabilități care doresc **ridicarea interdicției judecătorești**

Monitorizăm modul în care sunt accesate și cheltuite **fondurile europene pentru dezinstituționalizarea** persoanelor cu dizabilități din centre.

Plecând de la monitorizări, **colectăm date la nivel național, apoi le interpretăm** pentru a suplini lipsa statistcillor și datelor publice în România.

Contribuim la identificarea și facilitarea tranziția către **sprijin în luarea deciziei** și **viața în comunitate** pentru rezidenții din centre care ne mandatează.

Monitorii CRJ contribuie în calitate de **martori în instanță,** în spețele de abuz din centre, documentate în monitorizările independente realizate de echipa CRJ și sesizate autorităților.

Transformăm datele specializate în scheme ușor de parcurs pentru o mai bună **conștientizare a amplorii fenomenelor pe care le observăm.**

Inițiem și contribuim constant, la nivel național dar și internațional, la **modificarea legislației** privind persoanele cu dizabilități.

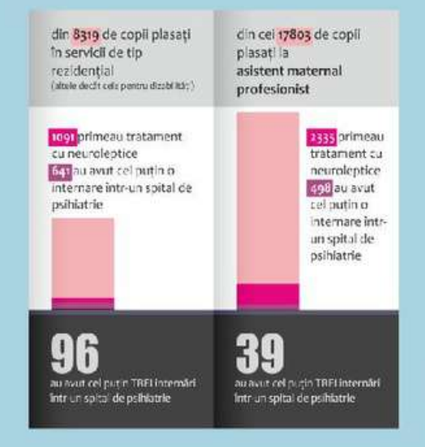

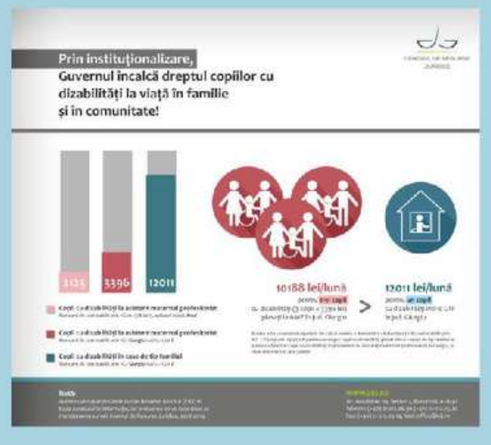

PROIECTELE
PLEDOARIE PENTRU DEMNITATE

LIBER SĂ DECID. Tranziția de la tutelă la Sprijin în Luarea Deciziilor pentru persoanele cu dizabilități

Implementarea serviciilor de **sprijin și asistență în luarea deciziilor** pentru persoanele cu dizabilități mintale este necesară pentru ca acestea să poată avea un trai independent și să poată lua decizii proprii. Cadrul legal actual nu permite persoanelor puse sub interdicție să își exercite capacitatea juridică. Mai mult, în contextul declarării neconstituționale a interdicției judecătorești, proiectul devine un catalizator al tranziției spre sprijin în luarea deciziilor.

Finanțator: **Active Citizens Fund România,** Granturile SEE 2014-2021

Răspuns COVID-19: protecția copiilor și adulților cu dizabilități aflați în îngrijirea centrelor publice, precum și a profesioniștilor și îngrijitorilor din centrele de tip rezidențial.

Centrul pentru Resurse Juridice împreună cu UNICEF și Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopție (ANDPDCA) au decis să coopereze pentru asigurarea acestor măsuri pentru copiii și adulții cu dizabilități, cu accent special pe cei aflați în îngrijire publică, precum și pe profesioniști și îngrijitori, cu scopul de a identifica acțiuni pentru asigurarea continuității serviciilor (și accesul prioritar la echipamente de protecție).

Finanțator: **UNICEF România**

Dacă te afli într-unul din centrele pentru **persoane cu dizabilități** din țară și ești **speriat** sau **supărat**, dacă ai nevoie de **ajutor** sau **răspunsuri**...

SUNĂ la TELVERDE

BUGET PROGRAM

367.188 Euro

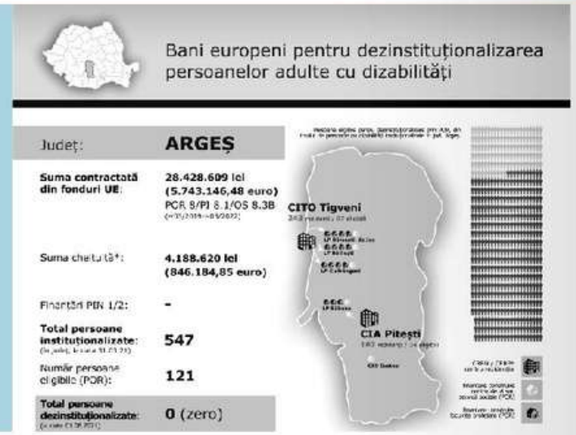

Bani europeni pentru dezinstituționalizarea persoanelor adulte cu dizabilități

Județ:	ARGEȘ
Suma contractată din fonduri UE:	28.428.609 lei (5.743.146,48 euro) PCR 8/PI 8.1/OS 8.3B
Suma cheltuită*:	4.188.620 lei (846.184,85 euro)
Finanțări PIN 1/2:	-
Total persoane instituționalizate:	547
Număr persoane eligibile (POR):	121
Total persoane dezinstituționalizate:	0 (zero)

Voci pentru justiție – Comunicarea cu victimele cu dizabilități ale infracțiunilor

Proiectul urmărește să îmbunătățească accesul beneficiarilor la drepturile lor în conformitate cu Directiva privind drepturile victimelor și acquis-ul aferent prin dezvoltarea unei baze de dovezi și a unui set de recomandări multidisciplinare privind accesul la informații și comunicarea eficientă în procesele de justiție penală pentru persoanele cu dizabilități victime ale infracțiunilor.

Finanțator. **Comisia Europeană**

AdaptJust - Justiție accesibilă pentru persoane cu dizabilități

Îmbunătățirea implementării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului și a Deciziilor Comitetului de Miniștri Consiliului Europei în materia drepturilor persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale private de libertate. Proiectul va crește capacitatea magistraților și a societății civile de a apăra drepturile persoanelor cu dizabilități, va pilota mecanisme de protecție și va propune un Plan de acțiune pentru prevenirea tratamentelor rele, inumane și degradante în instituțiile în care se află persoane cu dizabilități intelectuale și psihosociale.

Finanțator: **Fondul Român pentur Dezvoltare,** Granturile SEE 2014-2021

Sprijin în implementarea articolului 19: Viață independentă și integrare în comunitate.

Scopul proiectului este de a asigura ca România inregistrează un progres mai mare decât cel planificat până în 2020 în ceea ce priveste dezinstituționalizarea și traiul independent în cadrul comunității a persoanelor cu dizabilități psihosociale și intelectuale, acționând în conformitate cu Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități și alocând fonduri suficiente, în special din Fondurile Structurale și de Investiții (FSI).

Finanțator: **Open Society Institute Mental Health Initiative**

justitie.
demnitate.
egalitate

CENTRUL DE RESURSE
JURIDICE

STR. ARCULUI 19, SECTOR 2, 021032, BUCUREȘTI
Tel: (+40) 21-212.06.90, (+40) 21-212.05.20 | Fax: (+40) 21-212.05.19
OFFICE@CRJ.RO | WWW.CRJ.RO | FACEBOOOK.COM/CRJro